

ROYAUME DE BELGIQUE

KONINKRIJK BELGIE

AVIS DU CONSEIL D'ETAT

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le Président de la Chambre des représentants, le 21 janvier 1999, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas un mois, sur une proposition de loi "modifiant l'article 14 des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat" (Doc. Chambre, n° 1733/1 97/98) a donné le 8 mars 1999 l'avis suivant :

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer op 21 januari 1999 door de Voorzitter van volksvertegenwoordigers verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste een maand, van advies te dienen over een voorstel van wet "tot wijziging van artikel 14 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State" (Gedr. St. Kamer, nr. 1733/1 - 97/98) heeft op 8 maart 1999 het volgende advies gegeven :

La proposition de M. Landuyt (1) vise à étendre le contrôle du Conseil d'Etat à certains actes administratifs émanant "des organes des assemblées législatives de l'Etat fédéral, des régions et des communautés et des organes de l'ordre judiciaire".

Cette proposition appelle les observations suivantes :

1. La proposition vise les actes et règlements "émanant des organes" des assemblées législatives et ne vise pas les actes pris par les assemblées elles-mêmes concernant leur personnel.

Afin d'éviter une discrimination injustifiée, il convient que la proposition vise également les actes administratifs faits par les assemblées elles-mêmes.

2. La proposition vise les organes des assemblées législatives. Telle qu'elle est rédigée, la proposition exclut notamment la Cour des comptes qui est instituée directement par l'article 180 de la Constitution et dont les actes concernant le personnel ne sont pas davantage, en l'état actuel des textes, susceptibles de recours devant le Conseil d'Etat de la part des intéressés.

Par ailleurs, il est douteux que les auteurs de la proposition aient voulu viser les médiateurs qui, tout en dépendant du Parlement, ne sont pas, à proprement parler,

(1) Doc. parl., chambre, 1997-1998, n° 1733/1.

des organes institués par des assemblées législatives (1).
Le texte doit être précisé à cet égard.

3. La proposition a l'avantage de rencontrer le problème faisant l'objet de l'arrêt n° 33/94 rendu par la Cour d'arbitrage le 26 avril 1994.

L'issue de la procédure imaginée par la proposition de M. Landuyt et celle de la procédure déjà instituée par l'article 1088 du Code judiciaire (2) peuvent se trouver incompatibles l'une avec l'autre. Pour éviter toute incohérence, il appartient au législateur de choisir entre les deux systèmes. Il faut, dès lors, soit compléter le Code judiciaire, soit donner une compétence exclusive au Conseil d'Etat.

(1) Voir sur l'incompétence du Conseil d'Etat en l'état actuel des textes : P. Lewalle, "Le médiateur et le juge administratif", dans : Le médiateur, Bruxelles, Bruylant, 1995, sp. pp. 167-170 et 175.

(2) Art. 1088. Sans préjudice des dispositions de l'article 502, les actes par lesquels les juges et les officiers du ministère public, ainsi que les autorités disciplinaires des officiers ministériels et du barreau auraient excédé leurs pouvoirs sont dénoncés à la Cour de cassation par son procureur général, sur les instructions du Ministre de la justice, même si le délai légal de pourvoi en cassation est écoulé et alors qu'aucune partie ne s'est pourvue. La Cour annule les actes s'il y a lieu.

En outre, il conviendrait également de viser les actes administratifs pris par des organes de juridictions non judiciaires telles que la Cour d'arbitrage.

Het voorstel van de heer Landuyt (1) strekt ertoe de toetsing door de Raad van State uit te breiden tot bepaalde bestuurshandelingen van "de organen van de wetgevende vergaderingen van de federale Staat, de gewesten en de gemeenschappen en van de organen van de rechterlijke orde".

Bij dat voorstel behoren de volgende opmerkingen te worden gemaakt :

1. Het voorstel heeft betrekking op de akten en reglementen "van de organen" van de wetgevende vergaderingen en niet op de handelingen die door de vergaderingen zelf worden gesteld in verband met hun personeel.

Om te voorkomen dat een niet te rechtvaardigen discriminatie in het leven wordt geroepen, dient het voorstel ook te slaan op de bestuurshandelingen die door de vergaderingen zelf worden verricht.

2. Het voorstel heeft betrekking op de organen van de wetgevende vergaderingen. Gelijk het voorstel is gesteld, is het onder meer niet van toepassing op het Rekenhof, dat rechtstreeks bij artikel 180 van de Grondwet is opgericht en waarvan de handelingen die betrekking hebben op het personeel, bij de huidige stand van de regelgeving evenmin vatbaar zijn voor beroep bij de Raad van State door de belanghebbenden.

(1) Gedr. St., Kamer, 1997-1998, nr. 1733/1.

Bovendien is het niet zeker dat de indieners van het voorstel ook hebben willen doelen op de ombudsmannen die, ook al ressorteren ze onder het Parlement, eigenlijk geen organen zijn die door wetgevende vergaderingen zijn ingesteld (1). De tekst moet wat dat betreft verduidelijkt worden.

3. Het voorstel heeft het voordeel dat het tegemoet komt aan het probleem dat het onderwerp is van arrest nr. 33/94 van het Arbitragehof, gewezen op 26 april 1994.

Het is mogelijk dat de procedure die is uitgewerkt in het voorstel van de heer Landuyt en de procedure die al is ingesteld bij artikel 1088 van het Gerechtelijk Wetboek, leiden tot twee onverenigbare situaties (2). Om alle gebrek aan samenhang te voorkomen, is het zaak van de wetgever om één van de beide regelingen te kiezen. Bijgevolg moet ofwel het Gerechtelijk Wetboek worden aangevuld, ofwel een

(1) Zie met betrekking tot de onbevoegdheid van de Raad van State bij de huidige stand van de regelgeving : P. Lewalle, "Le médiateur et le juge administratif", in : Le médiateur, Brussel, Bruylant, 1995, inz. blz. 167-170 en 175.

(2) Art. 1088. De handelingen waarbij de rechters en de ambtenaren van het openbaar ministerie, alsmede de tuchtoverheid van de ministeriële ambtenaren of van de balie hun bevoegdheid mochten hebben overschreden, worden, onverminderd de bepalingen van artikel 502, door de procureur-generaal bij het Hof van Cassatie aangebracht bij dit hof, op voorschrift van de minister van Justitie, zelfs wanneer de wettelijke termijn voor de voorziening in cassatie verstreken is en geen enkele partij in voorziening is gekomen. Het hof vernietigt de handelingen, indien daartoe grond bestaat.

exclusieve bevoegdheid worden toegekend aan de Raad van State.

Bovendien zou het voorstel ook moeten slaan op de bestuurshandelingen die gesteld worden door organen van niet-justitiële gerechten, zoals het Arbitragehof.

La chambre était composée de

De kamer was samengesteld uit

Messieurs
de Heren

Y. KREINS,

conseiller d'Etat, président,
staatsraad, voorzitter,

P. LIENARDY,
P. QUERTAINMONT,

conseillers d'Etat,
staatsraden,

P. GOTHOT,

assesseurs de la
section de législation,
assessoren van de
afdeling wetgeving,

J. van COMPERNOLLE,

Madame
Mevrouw

B. VIGNERON,

greffier assumé,
toegevoegd griffier.

Le rapport a été présenté par
M. X. DELGRANGE, auditeur. La note
du Bureau de coordination a été
rédigée et exposée par
M. P. BROUWERS, référendaire
adjoint.

Het verslag werd uitge- bracht
door de H. X. DELGRANGE,
auditeur. De nota van het
Coördinatiebureau werd opge-
steld en toegelicht door de
H. P. BROUWERS, adjunct-
referendaris.

La concordance entre la version
française et la version néerlandai-
se a été vérifiée sous le contrôle
de M. P. LIENARDY.

De overeenstemming tussen de
Franse en de Nederlandse tekst
werd nagezien onder toezicht van
de H. P. LIENARDY.

LE GREFFIER - DE GRIFFIER,

LE PRESIDENT - DE VOORZITTER,

B. VIGNERON

Y. KREINS